

Checklist regelzaken bij opname in een verpleeghuis

Een verhuizing naar een verpleeghuis brengt veel regelwerk met zich mee. We noemen een aantal belangrijke zaken bij opname in een *reguliere* zorginstelling. De gang van zaken rond opname in een particulier verpleeghuis is soms net even anders (wil je hier meer over weten, bel de Mantelzorglijn).

ADRESWIJZIGING EN BRIEFADRES

- Meestal regelt het verpleeghuis de inschrijving op het adres van de zorginstelling. Zo niet, geef dan zelf de adreswijziging door aan de gemeente waar je naaste gaat wonen. Doe dit vier weken vóór tot uiterlijk vijf dagen na de verhuisdatum.
- Wil je officiële post (van instanties) van je naaste op jouw adres ontvangen? Vraag dan een [briefadres](#) (postadres) aan via je eigen gemeente. Dit kun je ook altijd nog na de verhuizing regelen.

HULPMIDDELEN EN HUISHOUDELIJKE HULP

- Hulpmiddelen vanuit de Wmo of de Zorgverzekering, zoals een rollator, rolstoel of scootmobiel, lever je in de regel voor de verhuizing weer in. De zorginstelling regelt nieuwe hulpmiddelen. In uitzonderingsgevallen neemt de zorginstelling een hulpmiddel over.
- Ontvangt je naaste huishoudelijke hulp vanuit de gemeente, geef de verhuizing dan door aan de afdeling Wmo. Afhankelijk van de situatie stopt de huishoudelijke hulp, of komt deze op naam van de partner te staan.

WONEN

Huurhuis

Als je naaste in een huurhuis woont zijn er verschillende situaties denkbaar.

- Je naaste woont alleen in een huurhuis. Zeg tijdig de huur op.
- Je naaste woont met zijn partner samen in een huurhuis, zij zijn getrouwd of geregistreerd partners. Wettelijk gezien zijn zij allebei huurder, ook al staat het huurcontract op één naam. De partner kan dan zonder problemen in de woning blijven wonen.
- Je naaste woont met zijn partner in een huurhuis met een samenlevingscontract. De partner is dan niet automatisch medehuurder, tenzij beide namen op het huurcontract staan. Is dit niet het geval en kun je aantonen dat je minimaal twee jaar samen een gezamenlijke huishouding vormt? Dan kan de partner alsnog medehuurder worden en in het huis blijven wonen.
- Je naaste en zijn partner hebben niets vastgelegd over hun relatie. Of je naaste woont in een huurhuis en woont samen met iemand die geen partner is. Bijvoorbeeld een moeder met haar dochter of twee vrienden. Als het huurcontract alleen op naam staat van degene die naar het

verpleeghuis verhuist, is de persoon die achterblijft officieel geen medehuurder en kan hij het huurcontract meestal niet overnemen. Zit jij in zo'n situatie en wil je graag in het huis blijven wonen? Overleg dan zo snel mogelijk met de verhuurder of er mogelijkheden zijn er toch te blijven wonen

Vragen over medehuuderschap? De [afdeling Juridisch Advies](#) van MantelzorgNL denkt graag met je mee. Je kunt ze bereiken via de Mantelzorglijn.

Meer informatie over medehuuderschap vind je [op onze website](#) en op www.juridischloket.nl

Verhuist je naaste naar het verpleeghuis en blijft een partner of andere medebewoner in het huurhuis wonen? Mogelijk ontstaat er recht op (een hogere) huurtoeslag.
Meer informatie: www.belastingdienst.nl

Koophuis

Woont je naaste in een koophuis, houd dan rekening met de volgende situaties:

- Je naaste heeft een koopwoning en zijn partner blijft daar wonen. Het huis wordt niet gezien als vermogen, wat gunstig is voor de eigen bijdrage voor de Wlz (meer over de eigen bijdrage op pagina 3).
- Je naaste woont alleen in een koopwoning. Na de verhuizing naar het verpleeghuis wordt het huis verkocht. De overwaarde zorgt voor een groter eigen vermogen. Dat heeft op termijn gevolgen voor de hoogte van de eigen bijdrage voor de Wlz. Die eigen bijdrage is gebaseerd op de belastingaangifte van twee kalenderjaren terug. Na twee jaar zal het hogere vermogen leiden tot een hogere eigen bijdrage.
- Je naaste verlaat een koopwoning die nog niet is verkocht. Zolang de woning leegstaat telt deze niet mee als vermogen en heeft deze geen invloed op de eigen bijdrage voor de Wlz. Is de woning twee jaar na de verhuizing nog niet verkocht, dan gaat de woning voor de Belastingdienst automatisch over van box 1 naar box 3. De waarde van het huis telt dan wel mee als vermogen. Ook hier heeft dit pas twee jaar later invloed op de eigen bijdrage. In deze situatie duurt het dus in totaal vier jaar voordat de woning gevolgen heeft voor de hoogte van de eigen bijdrage.

Meer informatie over de invloed van een koopwoning op de eigen bijdrage Wlz, vind je op de [website van de vereniging Eigen huis](#).

FINANCIËN

Eigen bijdrage Wlz

Iedereen die Wlz-zorg ontvangt en achttien jaar of ouder is, betaalt hieraan mee. Het Centraal Administratie Kantoor – afgekort CAK - int deze 'eigen bijdrage'. De hoogte is gebaseerd op inkomen

en vermogen van twee (belasting)jaren geleden. Ook het inkomen en vermogen van een eventuele partner tellen mee.

- Lage eigen bijdrage: je naaste woont in een verpleeghuis en zijn partner woont nog in het oude huis.
- Hoge eigen bijdrage: je naaste heeft geen thuiswonende partner en betaalt de eerste vier maanden een lage en daarna een hoge eigen bijdrage.

Op de [website van het CAK](#) lees je meer over de eigen bijdrage. Met de rekenhulp op de website kun je de hoogte (bij benadering) zelf berekenen.

Krijgt je naaste in afwachting van een plaats in het verpleeghuis thuis zorg vanuit de Wlz? Of wacht hij met een Wlz-indicatie in het ziekenhuis op een plek in de zorginstelling? Ook dan betaal je al een (lage) eigen bijdrage Wlz.

Gevolgen voor de AOW

Woont je naaste samen en ontvangt hij AOW, dan ontvangen hij en zijn partner na de verhuizing naar het verpleeghuis een brief van de [Sociale Verzekeringsbank](#) (SVB). Hierin staat dat zij zich kunnen laten registreren als 'duurzaam gescheiden levend voor de AOW'. Beide partners krijgen dan de hogere AOW voor alleenstaanden in plaats van de AOW voor gehuwden. De formulering 'duurzaam gescheiden leven' betekent niet dat je officieel van elkaar moet scheiden.

Houd wel rekening met mogelijke financiële gevolgen van een hogere AOW voor ongehuwden:

- De eigen bijdrage Wlz gaat omhoog. Wie als duurzaam gescheiden staat geregistreerd heeft voor de AOW geen thuiswonende partner. En zonder thuiswonende partner betaalt iemand in een verpleeghuis altijd de hoge eigen bijdrage.
- Beide partners gaan mogelijk meer belasting betalen.
- Zorgtoeslag en huurtoeslag kunnen lager worden.
- Mogelijk zijn er gevolgen voor een bedrijfspensioen, een uitkering volgens de Wet uitkeringen vervolgingsslachtoffers (Wuv) of een uitkering volgens de Wet uitkeringen burgeroorlogsslachtoffers (Wubo) of een buitengewoon pensioen.
- Bij overlijden krijgt de achterblijvende partner geen overlijdensuitkering AOW.

Wil je weten wat de keuze voor een ongehuwdenpensioen voor je naaste en zijn partner betekent? Vraag dit na bij de Belastingdienst, het CAK en eventueel het pensioenfonds. Je kunt een mantelzorgmakelaar of een financieel (belasting)adviseur vragen te helpen de gevolgen van de keuze voor een alleenstaanden-AOW door te rekenen. Je kunt de keuze één keer terugdraaien naar gehuwdenpensioen. Daarna is geen wijziging meer mogelijk.

Belastingaangifte

Verhuist je naaste naar het verpleeghuis en blijft de partner thuis wonen? Dan blijven ze fiscaal partners. Ze doen nog steeds samen aangifte voor de inkomstenbelasting.

Persoonsgebonden budget

Heeft je naaste thuis zorg vanuit een persoonsgebonden budget? Dit stopt vanaf het moment van opname in de zorginstelling. Ontvangt de mantelzorger inkomen vanuit het pgb voor een deel van de zorg thuis, dan vervalt dat. De mantelzorger krijgt daarna meestal geen WW, omdat je vanuit pgb-werkzaamheden geen rechten opbouwt.

Reiskosten

Onder voorwaarden kun je de reiskosten die je maakt naar je naaste in de zorginstelling aftrekken van de belasting:

- De afstand enkele reis van deur tot deur is langer dan tien kilometer (gemeten langs de 'meest gebruikelijke weg').
- Jullie zijn elkaars huisgenoot tot het moment van opname in het verpleeghuis.
- De reiskosten zijn hoger dan een bepaalde drempel (een minimaal bedrag).

Reis je met de auto, dan mag je negentien cent per kilometer (prijsspeil 2021) aftrekken. Reis je met het openbaar vervoer of een taxi, dan kun je de werkelijk gemaakte kosten aftrekken. Je moet die kosten wel kunnen aantonen. Bewaar je vervoersbewijzen, zoals facturen van de taxi, treinkaartjes of prints van de overzichten van je OV-chipkaart, dus goed.

Kosten instelling

Bij opname in een verpleeghuis zijn de meeste kosten – zoals voor wonen, eten en drinken en activiteiten in de instelling – voor rekening van de zorginstelling. Je naaste betaalt zelf zijn zorgverzekering, kleding, wassen van kleding, kapper en persoonlijke boodschappen.

Inrichting en verzekering

Vaak kan je naaste zijn kamer of appartement zelf geheel of gedeeltelijk inrichten. Die kosten betaalt hij zelf. Je naaste zorgt ook voor de verzekering van zijn eigen spullen. Sommige instellingen bieden de mogelijkheid om tegen betaling gebruik te maken van een collectieve verzekering van inboedel en aansprakelijkheid.

GEZONDHEID

Huisarts

Meestal neemt de arts van de zorginstelling de medische zorg over van de huisarts. Schrijf je naaste dan uit bij de huisarts en vraag om een overdracht van het medisch dossier naar het verpleeghuis. Soms is het mogelijk bij de eigen huisarts te blijven. Vraag dit na bij het verpleeghuis.

Zorgtoeslag

De zorgtoeslag verandert niet door de verhuizing naar het verpleeghuis. Tenzij het inkomen van je naaste verandert, bijvoorbeeld door een keuze voor een ongehuwden-AOW.

Zorgverzekering

Iedereen in Nederland heeft een basiszorgverzekering nodig, ook als je in een zorginstelling woont. Een aanvullende zorgverzekering is niet altijd nodig. Heeft je naaste bijvoorbeeld een indicatie voor 'verblijf + behandeling', dan worden tandartskosten en fysiotherapie meestal betaald vanuit de Wlz. Overleg met het verpleeghuis of een aanvullende zorgverzekering nog zin heeft en wat je eventueel wel en niet in het pakket moet opnemen.

JURIDISCHE ZAKEN

De kans bestaat dat je naaste nu of in de toekomst niet meer zelf kan beslissen over bijvoorbeeld financiën of medische zorg. Het is belangrijk hierover iets vast te leggen. Er zijn verschillende mogelijkheden.

Bankmachtiging

Je naaste kan iemand machtigen voor zijn bankzaken. Informeer bij de bank hoe je dit regelt.

Notariële volmacht en levenstestament

Je naaste kan bij de notaris vastleggen wie bepaalde zaken mag behartigen als hij zelf geen beslissingen meer kan nemen. Er zijn twee mogelijkheden.

- een losse volmacht voor specifieke financiële zaken.
- een levenstestament. Hierin legt je naaste vast wie financiële, medische en persoonlijke zaken mag regelen als hij dit zelf niet meer kan.

Kijk op www.notaris.nl voor meer informatie

Mentorschap en bewindvoering

Is er nog geen volmacht of levenstestament opgesteld, maar kan je naaste bepaalde zaken al niet meer zelf beslissen (wilsonbekwaam)? Dan stelt de rechter vast wie iemands belangen mag behartigen. Voor financiële zaken is dat een bewindvoerder, voor medische zaken en welzijn een mentor. Dit kan een partner of familielid zijn, maar de rechter kan ook een professionele mentor of bewindvoerder aanstellen.

Kijk voor meer informatie op www.rechtspraak.nl en www.goedvertegenwoordigd.nl

Meer weten over de verschillende vormen van vertegenwoordiging?
Bestel dan de [special 'Goed vertegenwoordigd'](#).

VRAGEN?

Heb je vragen over bovenstaande informatie? Bel, mail of app gerust de [Mantelzorglijn](#).

Bel 030 760 60 55 (werkdagen 9 -17 uur)

Mail mantelzorglijn@mantelzorg.nl

App 06 27 23 68 54 (werkdagen 9 – 16 uur)

COLOFON

Gebruikte bronnen: rijksoverheid.nl | regelhulp.nl | dementie.nl | mantelzorgcentrum.nl | ciz.nl | svb.nl | hetcak.nl | belastingdienst.nl | zn.nl

Hoewel deze checklist met de grootste zorg is samengesteld kunnen aan de inhoud geen rechten worden ontleend.

Mis je bepaalde informatie in deze checklist, of zijn er dingen onvoldoende duidelijk? Je aanvullingen en suggesties zijn van harte welkom! Je kunt ze doorgeven via mantelzorglijn@mantelzorg.nl

Gehele of gedeeltelijke overname, plaatsing op andere sites, vereenvoudiging op welke andere wijze dan ook en/of commercieel gebruik van deze uitgave van MantelzorgNL is niet toegestaan, tenzij daarvoor uitdrukkelijk schriftelijke toestemming is verleend door MantelzorgNL.

Zeist, mei 2022